

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

zhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnina.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Pred volitvami.

Volilna borba se je pričela. Deželni zbor štajerski in koroški so svitli cesar s patentom od 29. maja t. l. razpustili. Volitve deželnih poslancev bodo kmalu razpisane.

Tote volitve so sploh za kmete velike važnosti, za Slovence pa veleimenitne. Le če premagamo nemško-liberalno stranko, rešimo kmečki stan, pomagamo Slovencem. Zato nam je sveta domoljubna dolžnost volitev najkrepkejše poprijeti se. Le ne rok križem držati, kečdar sovražnik s poslednjo silo kakor obupaneč besno in divje pritiska. Vsak stori svoje, in zmaga je naša.

Deželni zbor štajerski šteje zraven obeh škofov in rektorja graškemu vseučilišču 60 poslancev, katere volilec izvolijo.

Grajsčaki, veliki posestniki, vpisani deželnej knjigi in plačujoči cesarske dače, brez vračunjenih vojnih doklad, 100 fl. na leto, volijo 12 poslancev. Pred 6. leti manjkalo je konservativcem le 10 glasov. Če izbacemo hišne posestnike n. pr. Girstmajerja v Mariboru itd., zmagajo. Najvišje sodišče je lani na Kranjskem razsodilo, da hiša ni veliko gruntu posestvo.

Gradec izvoli 4 poslance, druga mesta in trgi pa 15 poslancev; med njimi Maribor 1, Radgona, Cmerek, Gnas in Strass 1, Ptuj, Ormož, Središče, Ljutomer in Rogatec 1, Slov. Gradec, Slov. Bistrica, Šoštanj, Vozenica, Muta in Mahrenberg 1, in Celje, Brežice, Sevnica, Gornji grad, Ljubno, Mozirje, Žavec in Vojnik tudi 1. Ker sedaj tukaj volilec vsi doma volijo in dobijo vsi volilno pravico tudi, ki plačujejo 5 fl. cesarske dače, postavimo Slovenci tudi kandidate, saj v Celji in Ptuji.

Gornje-štajerska zbornica trgovcev in obrtnikov v Leobnu voli 2, graška tudi 2 poslance, spodnje-štajerske zbornice pa ni. Tukaj se Slovencem dela očitna krivica.

Kmečki prebivalci ne volijo sami poslancev, ampak volilne može, ki potem izvolijo 23

poslancev, 6 jih pride na gornji, 9 na srednji in 8 na spodnji ali slovenski Štajer. Slovenci smo pri zadnjih volitvah povsod zmagali. Poslali smo 8 poslancev v Gradec. Tu so nam vsi zvesti ostali, samo g. Snidersič v Brežicah je „desertiral“ in smuknil v nemško-liberalni koš. Za takega „deserterja“ pač Slovenci ne maramo več. Izvoliti moramo 8 odločnih domoljubov, ki bodo neomahljivo branili naše narodne pravice in kmečke koristi. Dela bo največ v rogačkem, celjskem, brežiškem, kozjanskem, šoštanjskem, mahrenberškem, zlasti pa v maribor — slo. bistrica — sv. Lenartskem okraji. Tukaj hočejo „Tagespošta“, „celjska vahterca“, „celjski lisjak“, „Marburgerca“, dalje šulvereinarji, bauernvereinarji, mestni in tržki liberalci in kričači v zvezi z nemčurji pa nemškutarji na deželi Slovence potlačiti in jim vriniti nove Seidelne in Brandsteterje. Tega Slovenci ne smemo pripustiti za živo glavo ne.

V vsakej občini pride na vsakih 500 prebivalcev po zadnjem štetju 1 volilni mož. Ostanki čez 500 računijo se za 500 in če toraj ima ktera občina 501 prebivalca, odmeriti se jej morata dva volilna moža, če 1501, pa 4. Voliti smejo a) vsi 24 let stari, samostalni občani, ki volijo v srenjski zastop v 1. in 2. volilni skupini (Wahlkörper), od 3. skupine pa vsi, ki plačujejo cesarske direktne dače 5 fl. b) v občinah z dvema volilnima skupinama prvi $\frac{2}{3}$ in od tretjo tretjine pa, ki plačujejo 5 fl. direktnega davka. Podlaga toraj je zapisnik volilcev za zadnjo volitev v občinski zastop, kojemu se še petakarji dodenejo. Nameščeni župniki in kaplani, učitelji, častni srenjčani itd. imajo tudi volilno pravico. Tujei n. pr. meščani, ki imajo v občini posestvo, ne smejo voliti, pa so lahko izvoljeni za volilne može. Ženske ne volijo, tudi po oblastilih ne. Da bi volilni mož moral 30 let star biti, to ni res. Postava tirja to le za stran poslanca.

Slovenskim domoljubom glavna skrb bodi

tukaj, da se bode vršilo vse postavno. Naj pazijo, da ne bo nobeden po krivici vpisan, nobeden izbrisan ali izpuščen. Domoljubni možje naj se uže poprej pogovorijo in ob določeni uri vsi in naenkrat pridejo na volišče, da izvolijo povsod značajnega, narodnega moža in spodrinejo nemčurje, nemškutarje, omahljivce in strahopetneže.

Slovensko društvo je pa sklicalo zaupne može vseh spodnje - štajerskih okrajev, da se zmenijo in porazumejo zavoljo kandidatov! Ti se potem pridejo volilcem predstavljat!

Gospodarske stvari.

Kaj je to „posojilnica“.

III. Ravno tako, kakor ima na primer kaka občinska hranilnica jamščine kakih 10.000 goldinarjev, kar je pa več, pa jamči občina s svojim premoženjem za hranilne uloge; ali ni tukaj, namreč pri posojilnici, ki že več let posluje in h kateri pristopi veliko število najboljših kmetov da, celo ves okraj, kakor na Českem, kjer se nahajajo posojilnice s 3000 člani, tudi tolike varnosti, kakor pri hranilnici? Gotovo je premoženje udov take posojilnice večje in jamstvo za hranilne uloge večje od hranilnice kake občine v primeri visokosti hranilnih ulog in premoženja občine na jednej in premoženja udov posojilnice na drugej strani. Na primer hranilnica kake male občine ne more tudi imeti velikega premoženja, pa vendar varno jamči za veliko svoto hranilnih ulog. Ali nema po tem takem posojilnica, ki obsega ude ne le majhne občine, ampak večinoma celi okraj, ki vsi jamčijo za vse hranilne uloge s celim svojim premoženjem, večega jamstva za razmerno manjši znesek hranilnih ulog?

Po tem takem ni nobenega tehtnega in sploh umnega zadržka, da ne bi imele hranilne knjižice posojilnic z neomejeno zavezo ravno tiste veljave, kakor uložne knjižice hranilnic pri koristonosnem nalaganju denarjev stoječih v javnem varstvu, t. j. pupilarnega, ustanovnega premoženja, omenjam tukaj, da je v tem smislu peticionirala na državni zbor zveza slovenskih posojilnic, in pričakovati je, da se bo ta prošnja tudi v tem smislu rešila, kar bi se že bilo prej zgodilo, če bi se bilo za stvar potegovalo. Poslednjič naj mi bo dovoljeno navesti stanje jedne mlajše posojilnice z neomejeno zavezo, da se zamore v podobi viditi jamstvo za hranilne uloge. Na primer „Posojilnica v Celji“, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, posluje od l. 1881; šteje zdaj nad 600 udov in ima rezervnega fonda in premoženja okoli 5000 fl., uplačanih deležev 10.000 fl., toraj jamstva 15.000 fl. brez zaveze udov, t. j. cela njihovega premoženja.

Kdo so ti udje, kakovo je njihovo stanje v premoženju? Vzemimo, da premore vsaki povprek 500 fl., toraj vsi vkupaj zmorejo 300.000 gld., ali omeniti moram, da so mej temi udje odlični narodnjaki in premožni posestniki, iz mej katerih jeden sam premore nad 200.000 fl., 100.000 fl., 50.000 fl., 10 in 20 tisoč.

Čim dalje posluje, tem veči število družtenikov prirašča in s tem kredit.

Kakove so pa nasproti temu jamstvu zaveze posojilnic? Ona ima 120.000 fl. hranilnih ulog in 10.000 gld. na posodo vzeti vkupe 130.000 fl.; to so vse zavezenosti. Že jeden sam ud posojilnice zamore vse zavezanosti poravnati in bi mu še precej ostalo.

Tudi pri tem načinu se bi zavezanost udov porabljevala v nemogočen primerljaj, da bi se vsa dana posojila izgubila.

Tudi pri posojilnici Celjski je za znesek deležev terjatev posojilnice večji, kakor njena zavezanost, ne oziraje se na rezervni fond in premoženje. Pri posojilnici v Celji je toraj jamstvo za zavezanosti, ki znašajo 130.000 fl., večje nego petkratno, kajti terjatve znašajo 140.000, premoženje, rezervni fond 5000 fl. in premoženje udov nad pol milijona. Gotovo je jamstvo za hranilne uloge posojilnice Celjske večji od marsikaterere hranilnice.

To v pouk našim domoljubom gledé varnosti hranilnih ulog v posojilnicah; — komu ta razprava ni dovolj umljiva, naj se blagovoli osobno na navedene načine poučiti.

Želeti bi bilo, da ne bi bila ta razprava prazna slama, kojo sem mlatil, ampak da bi opozorila dotične domoljube na to njihovo dolžnost domovini! narodu!

Vsak po svojem in kapitalisti po svojem, ki bi na lahki način pri tem še na lastno. osobno korist, jako koristili najvažnejšemu predelu narodnega gospodarstva in sploh, narodnemu slovenskemu razvitku.

Vsacega pravega rodoljuba dolžnost je, da služi svojemu narodu in svojej domovini!

Maks Veršec.

Konjerejsko društvo naznanja, da bodo žrebeta na planinski pašnik gnali dne 22. jun. ob 4. uri zjutra. Do 6. ure zvečer 21. t. m. morajo vsa žrebeta biti pred gostilno g. Žmauca v Ljubnem. Naglašajo se lahko še do 10. jun.

Za podkovaške štipendije v znesku 50 fl. naj se prošniki oglasijo do 10. t. m. pri deželnem odboru v Gradci.

Uime. Slana je škodovala fižolu, koruzi, krompirju, smrekam v Slov. goricah, posebno v št. lenartskem okraju; toča je sekala v Špitaliču, Ločah, sv. Jarneji v konjiškem okraju. Debela je bila kakor srednji orehi.

Sejmi. 9. jun. sv. Trojica v Slov. goricah, sv. Juri pri Celji. sv. Martin na gorjem Dravskem polju, Pilštanj, Strass, Terbovlje, 10. jun.

sv. Primuž pri Celji, Radgona, 11. junija sv. Andraž v Slov. goricah, sv. Jožef pri spodnj. Draubergu, Loče, Radmer, Rogatec, Žavec, Žigerski breg.

Dopisi.

Iz Maribora. (Stara Seidelnova garda oživljena). Hammer-Amboss pa njegov Nagele, ki se močno veseli, da vedno več Nemcev okolo mesta se naseljuje in Slovence tiši nazaj, vzbudila sta od mrtvih staro Seidelnovo gardo. Imata sedaj, da bi slovenske kmete leži pri volitvah motila in lovila, posebni volilni odbor ali nemški „Wahl-Komite“. V njem čepijo: Purgajev Francel, Franc Ledinek v Poličji vesi, Jož. Ursig v Rožpahu, Fr. Neubauer v Selnici, Juri Črne v Slatini, Karl Flucher pri št. Ilji, Ant. Koss v Razvanji, Miha Loeschnigg (Oj, že pa nemčursko nebo nosi) pri sv. Janži, dr. Kornfeld pri sv. Marjeti (Kaj neki jegova dohtarska diploma dela?), Jan. Lorber pri sv. Magdalenii, Jožef Povoden v Pobrežah, J. Roschker v Cirknici, Juri Škof pri sv. Jurji, J. Wiesthaler v Bresnenici in Fr. Nasko v Slov. Bistrici. To so sami oficirji, za „gmeinerje“ pa jim bodo baje razni nemškutarji. — Spielfeldskemu „bauernvereinu“ pa služijo kot vohači ali „Vertrauensmänner“: Karl Flucher, Fr. Uhl (?) v Dobrenji, Juri Črne, Gašp. Dreisiebner (?), Jur. Škof, Fr. Purgaj, J. Rošker, Fr. Weingerl v Rancenbergu, Fr. Neubauer, Jož. Petrič na Vrčiči, J. Wiesthaler, A. Koss, Fr. Bothe v Račah (No tega je še trebalo), Jan. Lorber Magdalenški, Povoden, M. Loeschnigg in Dr. Kornfeld. Vidi se, da jim ljudi manjka, ker vedno tista imena beremo. V odboru bauernvereinskem pa sedijo Appoth, stotnik Simlinger na Pesnici, Frančak, Francel Purgarjev (3. krona), J. Rošker, Jan. Vacek in še bistriški Nasko, razvanjski Kos (tudi 3. krona), selniški Neubauer in št. lorenški K. Millemoth. To je tista „črna vojska“ ki ima nalog Slovence pohrustati ali pa v nemčurski koš poloviti in Hammer-Ambossa in Nagela na slovenska konja vzdignoti, s katerih sta Seidl — Brandsteter tako milovanja vredno telebnila. Slovenci sedaj veste, kdo vam stoji nasproti in kaj imate storiti.

Od sv. Ane v Slov. goricah. († Jož. Divjak), 23 let naš župnik, umrli so po dolgej in mučnej boleznii dne 29. maja t. l. ob 3/4 3 popoldne, prevideni s sv. zakramenti, 70 let stari. Bili so zvest častivec Device Marije in sv. Alojzija in blagodušen podpornik siromašnim bolnikom. Bog jim povrni! Pogreba vdeležilo je se okolo 3000 ljudi med njimi 12 duhovnikov. Slovo so jemali č. g. župnik Golinar, k pogrebu sprevaljali pa preč. g. kanonik Tutek.

G. učitelji in organisti pa so Jim zapeli prelepo nagrobnico. Tako smo žalostni se poslovili od svojega mnogoletnega, skrbljivega dušnega pastirja. Naj počivajo v miru. Vsem, ki so k lepemu pogrebu pomagali, bodi izrečena najlepša zahvala.

Več faranov v imenu vseh.

Iz Stavešinjec. (Letina — slatine). Prekrasna je bila letošnja spomlad; letina pa kaže tako: slive in črešnje so ocvetele s sadom vred, jabolk in grušek bo malo ali nič, sena precej, kabrnkov se leže po vinogradih mnogo. Bog nas varuj toče. Želimo si pa več kupcev za vino. Lanskega še je mnogo po kletéh pa ni mogoče prodati, čeravno je nam trda za denar. Čudno pa je to, da slatine vrlo prodavamo. Prodane so slatine: Šavniška, Ivanševska, Očeslavka (6000 fl.), Boračevska, kder je uže postavljav lep hram. Radensko slatino v velikej množini vozijo proti Spielfeldu. Zdi se nam, da bodo Nemci pili slatino, mi pa doma prisiljeni — vino!

F. K.

Iz Gradca. (Slovenskih vseučilišnikov) podpiralnej zalogi darovali so p. n. štajerska hranilnica 50 fl. Gospa Nina Fröhlich plem. Feldau 10 fl. dr. Paul Turner v Budimpešti 10 fl. po 5 fl. gg. poslanci Klun, Obreza, Pfeifer, Poklukar, Raič, Vošnjak, potem dr. B. Ipavic, Fr. Pirc v št. Pauli na Koroškem, dr. Dr. Prus v Konjicah, Vrbovšek 4 fl. po 3 fl. gospodje dr. Zeno Dolschein in Fr. Hauptmann v Gradci, R. Mikuš v Laškem trgu, dr. Jož. Muršec, baron Schwegel, o. Kolumban Urnik v št. Paulu na Koroškem 2 fl. Ivan Zupan v Zagrebu 1 fl. 95 kr. Bog plati vsem! Dr. G. Krek, predsednik, J. Bezjak, tajnik.

Iz celjske okolice. (Kmetom sovražni meščani, zločini, slana). Mestni nemčurji žugajo okoličanom, da ne dajo tem nobenega zaslužka, če ne zatajijo svoje slovenske narodnosti ter ne pljunejo v lastno skledo. Vendar okoličanov to ne straši nič, to tem menje, ker je zaslužek itak pičel. Sklenoli pa so, da tudi oni mestnim nemčurjem ne dajo nič skupiti. Po blago bodo hodili v slovenske štacune in pit v slovenske krčme. Strašni zločini se godijo tu. Nedavno so ponočnjaki ubili mladega zidarja Senegačnika in vrgli v Savinjo. V Pirešici pa je prijatelj pijan prijatelja s palico po glavi udaril, da je ta drugi dan umrl zapustivši vdovo in 3 male otroke. Slabo izpolnjevanje verskih dolžnosti je tem zločinom največ krivo. V petek 23. t. m. je slana oškodovala okolico.

J. K. Savinjski.

Iz Celja. (Nemčurska goljufija pred sodnijo.) Preiskava zavoljo ponarejenih poblastil, s katerimi je nemškutarstvo volilo pri zadnjih volitvah v celjski okolici, se vrši ravno zdaj pri celjski okrožni sodniji. Celjskim lažiliberalcem in nemčurjem, ki bi pri prihodnjih

volitvah zopet radi strahovali celjsko okolico, to se ve ni po volji. O tej stvari bomo že še ob svojem času podrobneje poročali. Bodi pa povedano, da so se Slovenci iz okolice celjske vže v drugič morali pritožiti in sicer pri c. kr. okr. glavarstvu zoper samovoljno postopanje župana Malle.ta, ki se ni oziral na to, kar je reklamacijska komisija sklenila v zadevi pritožb nekterih volilcev, temveč je samovoljno rešil te pritožbe, se ve na kvar tistim možem, ki so se pritoževali. Ali se bojo celjski okoličani še kedaj rešeli tega svojega njim tako ljubeznjivega župana?

Od sv. Petra v Savinjskej dolini. (Šulvereinski lačenbergerji). II. Iz narodnega trga Žavca je nosk „Verwegi“ nosil klempar Janez Sadnik. Mož je rodom Kranjec pa svoje ljudstvo ravno tako čisla kakor svojo rajnko mater. Za njim potegnil je J. Cotel ali ali „švabek“ in gotoveljski pisac Ručigaj. Na zvestobo svojemu narodu je pa malo navajen. Cotelna sta doma iz Kranjskega, od koder je njuni oča prišel in si kot kovač lepo premoženje priskrbel in sploh bil poštena slovenska duša. Sina pa vedno s tistimi vlečeta, ki v slovensko skledo pljuvajo. Od nas je v Pirešice za Hakelbergom smuknil Lenko ali Martinc. Doma pravi: „kmet naj ostane pri krompirji in koruzi“ sicer pa silno rad za celjskimi gospodi liberalci hodi in kadilnico za njimi nosi. Mladi Wolf je tudi k „Verwegi“ zašel. Ko bi oča vedel, kako se Martinčev Lojz in Saulnov Jože proti Slovencem sedaj obnašata, v grobu bi se obračal. Sicer pa moramo s takšnimi ljudmi usmiljenje imeti. Treba jih poučiti, kdo je baron Hakelberg, namreč liberalc in pristaš tiste politične stranke, ki je zakrivila propad kmetskega stanu. Zelimo, da za peljane kmete pamet sreča!

Iz Selnice ob Dravi. (Naša pošta — bauernverein). Prijatelj, naši nemčurji so nadležni, kakor klešč ali cek v pesji koži, ali uš za kmetovim kolérjem. „Poštmaister“ Gartner, to ti je zvita buča! On je urgerman, in vse kar dela je „um die Pfaffen zu ärgern“ — da bi duhovne jezil. Čeravno imamo po postavi dvojezične — slovensko-nemške tiskovine, na pošti pravico tirjati, vendar le samo nemške dobimo, razve če bi kateri porcijon surovosti zraven hotel. Ekspeditor sicer tožuje, da ga noge bolé, pleše pa le kakor „postmaister“ žvižga; pravi tudi, da slovenski ne zna, če je pa kaka volitev, pa le okoli kmetov kreše in nasprotno agitira. Rabili bodedo pritožno knjigo (Beschwerdebuch). Zdaj pa še nekaj. Ko bi vam dragi bralci bilo mogoče gledati, kak so nekateri delali, nehoté bi morali misliti da je „fašeng“ njihov patron. Že kakih 14 dnij se je po ranem božjem opraviilu oznanilo: „le vsi k bauernverajnu beitretajte, to vam je

nüzlich verajn, bote dobili menjše štibre itd.“ O ubogi kmet, ko bi ti vedel, kako so ti tvoji prijatelji, ki te k temu „freimaurerskem“ verajnu silijo, pljunil bi pred nje in jim hrbet obrnol. Le se spomni na občinska doplačila, na farovžki škedenj itd. pa ne boš nikdar nemčurju-liberalcu verjel. Zoper duhovnike zmirjajo, cerkve se kakor črni križa bojijo, tebe kmet, kateri mu denar nosiš, zaničujejo, le zdaj, ko te za svoje namene, prihodnje volitve potrebujejo, te kakor Judež Gospoda poljubujejo, kušuje. Pa da ne zajdem. V nedeljo 25. t. m. smešno je bilo gledati, ko je Gartner Pepi dal obe „...“ zapreči; že zgodaj so na kmete prežali, kakor mačka na miš in jih zadrževali, potem pa, ko je prišel čas, hajd kola z lojtrami sem „le bicig deske gör, mochts gschwind, zdaj pa le gör zicajte“. Bilo jih je, kakor smo zvedeli s hlapcem vred 10 ali 11, nekaj šnopsarjev, večina zapeljanih; „zdaj pa se le ahtajte“, se jim reče, gajžla pokne, fort, kakor z godei na ohcet. Kmetje: kateri še imate kaj pameti v glavi, proč s takimi, ki vas na grdo nemškutarsko-liberalno stran napeljujejo, ne norčujte se sami iz sebe, ampak vedite, da kdor ne spoštuje cerkve in duhovna, da tudi vaš prijatelj ni. Če te pa le nadleguje, potem pa daj nemčurju — brcu.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesar so s patentom od 29. p. m. razpustili deželne zборе: štajerski, koroški, moravski, gornje-avstrijski. Volitve bodo kmalu razpisane. Liberalci lovijo prej od njih strašno zaničevane kmete; sedaj bi jim dobri bili. Ali kmetje, posebno nemški, ne verujejo liberalnim lažnjivcem čisto nič. Upamo, da slovenski kmetje jim tudi nič ne verujejo. — Graški župan je drznil se razglas nabiti na stene, v katerem je meščane pozivljaj, naj puntarske črno-rudeče-žolte cote šulvereinskim glavačem v čast razobesijo binkoštni praznik. Policijski načelnik pa je dal razglase strgati. Vkljub temu je prišlo 1306 šulvereinerjev, ki so grdo na Slovence psovali in povdarjal je posebno Ausserer, da je spodnji Štajer ponemčiti, sicer nimajo Nemci (Prajzi) mosta do Jadranskega morja. Vseučilišni rektor je hvallil lutrovstva „zlate čase“, vsi pa so grdo krolili „Wacht am Rhein“ — to ni bil praznik sv. Duha, ampak „fašeng“ prusaštva pijanih bebecv in zbeganih žensk. Sram bodi tiste slovenske lačenberge, ki so tje hodili poslušat, kako nože brusijo za slovensko narodnost. — Mahrenberški Rudel je hodil v Slov. Bistrico prosit, naj bi ga za poslanca izvolili; menda ga tamošnji „teutsche burgerji“ poberejo, ker sami boljega človeka ne zmorejo. — Varaždinci so slovesno obhajali 20letnico svoje požarne straže.

— V Kanižo prišel se je madjarski jud Falk za poslanca ponujat, v Sambotelji so se volilci malo stepli, zelo hudo pa v Kološu na Erdeljskem; prejšnji liberalni poslanec Hegedüs bil je od svojih na kolodvoru sijajno sprejet in v mesto sprevajan, naenkrat vdari na nje nasprotna stranka; začne se strašen pretep, nosi, ušesa, čeljusti letijo odbite na stran, enemu so oko izpehnili, drugemu so glavo zlomili, sploh ranjenih je obležalo do 50 ljudi, žandarji so ravsarje komaj narazen spravili. — V izhodnji Bosni nameravajo pozidati tri močne trdnjave.

Vnanje države. Papež nameravajo baje znanega jugoslovanskega domoljuba, škofa Strosmajerja, imenovati za kardinala. — Italijani vedno cikajo v Trst in južno Tirolsko. Tako so v Rimu venčali spomeniško ploščo na Garibaldija ter navdušeno kričali: Evviva Trieste, evviva Tridento; potem so pa šli pred palačo avstrijskega poslanika ter ga z žvižganjem zasramovali. Italijani nas torej nimajo tako radi, kakor nam nemški liberalci v svojih listih lažejo. — Nemški Bismark hoče zopet tistim davka naložiti, ki na borzah igrajo, milijone pridobijo, a nič dače ne plačujejo. Pri nas bi tudi takega obdačenja trebalo. — Francozi so staro postavo od l. 1816 zatrli, ki je zakonskim ločenim nove zakone sklepati prepovedala. Sedaj smejo tam zakonski narazen iti in se na novo ženiti in možiti, kakor ob časih nekedanje revolucije in republike. To more le freimaurerjem po volji biti, katoliški kristjan more to le obžalovati; itak uže silna razuzdanost bo še večja. — Iz Amerike so prišli irski zarotniki in v Londonu na 4. mestih užgali dinamit patrone. K sreči ni bilo veliko škode, a strah med ljudstvom je nepopisljiv, tem bolj, ker zločincev zaslediti ne morejo. Irci pač Angleže smrtno sovražijo.

Za poduk in kratek čas.

Štajerski deželni zbor pa Slovenci.

VI. Nekdaj so naši kmetje okrajne ceste sami navažali, po cesarskih cestah blago vozili ter si mnogo penoz zaslužili. To je prenehalo. Železna kača jim požira zaslužek, a okrajne ceste navažajo „šoterliferanti“. Dobrotljivost teh ne čutimo samo, kedar se vozimo, ampak še bolje, kedar vedno večje okrajne doklade (Bezirksumlagen) plačujemo pa tudi deželne doklade so strašno zavoljo raznih cest posegovale v našo mošnjo. Kajti za ceste smo davkeplačilci leta 1861 vplačali v deželsko blagajnico v Gradci 6467 fl. In letos? No, letos pa 126.000 fl., v zadnjih 23 letih graško-nemškega liberalizma blizu 2.200.000 fl.

To so velike žrtve, zvečinoma kmetskim

ljudem naložene, kajti ovim je ogromna večina deželskih bremen na ramena djana.

L. 1864 je deželni zbor v Gradci sklenil novi red. Po njem razločujemo razven državnih ali cesarskih ali „velikih“ cest še okrajne ceste I. in II. vrste in občinske steze. Pozneje pri-taknili so še privozne ceste k železniškim postajam, nastavili cestnikarjev, dali narediti mnogo novih cest, starih preložiti in sklenili, da se skoro vse in povsod v denarjih poravnava. Nasledek temu so večje številke v dačnih knjižicah. Za okrajne ceste I. vrste plačamo letos 80.000 fl. podpore (subvencije) cestam II. vrste 15.000 fl. [drugo plačajo okraji sami], za spodnji Murski most v Gradci 900 fl. za Rosenavsko stezo v gornjem Štajerskem 1500 fl. potnine deželskim inženirjem 2000 fl., za Dreimarker-cesto 5000 fl. Redni stroški cestni so torej 104.400 fl. izrednih pa je 21.800 fl. Tukaj je všteti tudi 3200 fl. za novo stezo od Slov. Bistriške železniške postaje v Pečke, 5000 fl. za Birkfeld-Ratten in 9000 za prelaganje cest I. vrste.

Na slovenskem Štajerskem so deželo največ stale ceste iz Poličan v Slatino, Rogatec, Konjice, Šmarije, cesta od Planine v Sevnico, (10.000 fl.) Rečica-Letuš (4000 fl.) Luče-Logarjev dol, sv. Jakob-Cmerek (12.000 fl.), sv. Lenart-Cmerek (7500 fl.), Bistrica-Pečke. Pristopijo še stroški za privozne ceste k železniškim postajam v Pragarskem, Slov. Bistrici (15276 fl. ostalih 16295 fl. plačal je okraj in občine), v Rušah (7548 fl.) v Središči (760 fl.)

Vendar to so le svotice proti penozom, ki smo jih plačali v podobne svrhe na nemškem Štajerskem. Na primer nova cesta Wies-Gleinsteten stane 30.000 fl., Nestelberg 20.000 fl., Liezen 6300 fl. Vrh tega smo k vogerski, Rudolfovi, Giselini, salcburški železnici stavili mnogo in dragih privoznih cest, n. pr. Scheifling 38.000 fl., Schönau 20.000 fl. itd. No, in tote denarje so liberalni nemški poslanci za vselej zbrisali iz računov, med tem ko so najubožnejšemu okraju Brežiškemu za privozno cesto k železniški postaji 10.532 fl. le posodili. Tudi so mnogo cest na Nemškem, zlasti k železnicam, prepisali okrajnim cestam I. vrste.

Novih potroškov delajo deroče reke. Posekavanje gozdov je krivo strašnim plohom in povodnjim. Zato smo začeli reke zajezovati, trebiti, regulirati. To pa stane denarjev, silno denarjev. Vprašanje le je, bo li kaj pomagalo in če le zastoj penoz v vodo ne mečemo!

Muro zavračati je trebalo na Murskem polji od Veržeja do Mavte. Stalo je vse blizu 20.000 fl. in dežela je doplačala $\frac{2}{5}$. Dravi so pri sv. Janži na Dravskem polji naredili postransko strugo, da rešijo Spodnji Duplek in sv. Martin. K stroškom 39.407 fl. plačala je dežela 16.403 fl. Na prizadevanje poslanca dr.

Radaja in Fluherja plačala je tudi 9523 fl. za obrambo Dravinega obrežja pri Dupleku in Loki. Savo regulirali so od Vidma do Loča pod Brežicami in stroškov je bilo 43.763 fl. Za Sevniski most je dežela dala 2000 fl. Savinjo popravljajo od Mozirja do Celja (1877—87). Stroški znašajo 146.700 fl. Država da 40.000 fl. dežela 71.132 fl. ostanek dotični okraji in občine. —

L. 1874 sklenejo liberalci popravljati Murino strugo od Gradca do vogerske meje v 20 letih. Stroškov bi naj bilo 1530.000 fl. Deželo zadene 612.000 fl. dotične okraje in občine pa 2krat 53.000 fl. drugo plača država. Pozneje so sklenoli rok 20 let skrócić na 10 let. Nekaj so stroške skrčili, da pokrijejo obresti za v najem vzete denarje. Vrh tega še Gračanom z 19056 fl. plačujemo zid kraj Mure in v Siebenbrunnsmo 7783 fl. djali v Muro za nekšne jezove in prekope. Še ne zadosti: v ohranitev tega, kar pri Muri popravijo, dovolilo je se 35.000 fl. vsako leto; 14.000 fl. zadene dežel-sko mošnjo.

Najhuje pa nam peneze požira gornje-štajerska Aniža ali Enns. Reguliranje 16 ur dolge struge stalo je do l. 1875 na podlagi postave od l. 1864 celih 572.220 fl., dežela je plačala 136.500 fl. Ker pa to ni bilo zadosti, doplačala je l. 1865 še 7110 fl. l. 1876 pa 2066 fl. Tudi je prevzela 26.250 fl., katerih posestniki šotnih skladov (Torflager) niso hoteli plačati; tudi blizu 3000 fl. je poravnala. katere je okraj Irdning dolžan bil. Naposled sklenejo za dovršitev Anižine regulacije od l. 1876—79 porabiti še 93.800 fl., od kojih 37.866 fl. dežel-ske mošnji na škodo. Za edino gornje-štajersko reko Enns plačali smo torej štajerski davkeplačilci 210.582 fl.

V vodo zdevali smo v dobi nemško-liberalnej vkup in za vsem 1.428.156 fl., za ceste in vode vkup pa 3.628.150 fl. L. 1861. bilo je obojih stroškov le za ceste 6467 fl. za vode 3502 fl. vkup 10.069. Liberalni napredek je v 23 letih za naše mošnje res velik, vendar rečemo, da so denar za ceste še najbolj porabili.

(Dalje prih.)

Smešnica 23. Cigan se pritepe med svate za mizo. Ko ga ti začno od mize suvati, se nevoljen odreže: no, to je pa presneto neumno, da lačnega od mize porivajo, siti pa še zmiraj jejo. —

Razne stvari.

(Slovensko društvo) zboruje v nedeljo 8 junija t. l. ob 3. uri popoldne pri sv. Trojici v Slov. goricah v g. Jož. Peklarjeveje gostilni. G. dr. Radaj poroča o deželnem, g. B. Raič o državnem zboru, potem je govor: zakaj kmetski stan propada in kako pomagati.

Volilci in sploh domoljubi slovenski se srčno vabijo k obilnej udeležitvi.

(Svečanost v Mozirji) bila je veličastna. Gostje bili so počenši od Levca naprej povsod s streljanjem, banderami, nagovori pozdravljeni, posebno v Žavci in Brašlovcah. Č. g. dekan Potočnik je zastavo blagoslovil v navzočnosti 3000 ljudi, dr. Vošnjak navdušeno govoril, pri banketu 250 oseb, 100 telegramov predčitanih. Telovadbo motil je dež. Beseda zvečer izvrstna, navdušenje občeno.

(Posojilnica) mariborska imela je meseca maja 26.693 fl. dohodka, 22.679 fl. izdatka, ptujska 7508 dohodka in 8186 izdatka, prometa do sedaj vkup 58534 fl.

(Iz Slov. Bistrice) se nam piše, da Stieger, Razvošek in Pičl po celem Pohorju lažijo in kmete za volitve lovijo; črešnovski župan Wiziak pa je obsojen 3 dni v kajho, ker je v Bistrici narodnjake iz Hošnice suval in psoval. Rečeno še bodi, da g. Kresnik ni nič pisal zoper učitelja Gabra.

(Iz Dobrnskih toplic) nam piše nek Ivan Regula, da je baje on še „inšpektor“ neke zavarovalnice ter da je pooblaščen izjaviti, da ne on, ne oča pa ne brat niso udje „šulvereina“ v št. Jurji na južni železnici, kar le misliti bilo bi za Regule „razžaljenje časti“ ter da je „laž reči: Regule so pristopili nemškemu šulvereinu“. Dobro! Kako pa to, da je Regula, kakor v „vahterci“ beremo, iz Dobrne poslal prismojen „Begrüssungstelegramm“ celjskim „poksarjem“ v št. Jur?

(Nesreče). Anton Kavran je na Slemnu, Janez Robič pa v Studencih drevesa podiral, obema je noge pobilo in sta bila v mariborsko bolnišnico prenesena. Hudobna roka je v Polanah v Slivnici užgala Ljubančekovo poslopje in nekemu posestniku v Vodrancih. Prvemu je škoda vcenjena na 2000 fl. zavarovan je za 700 fl. drugemu je tudi pogorel ves hram, 6 mladih svinj, 2 voliča, zrnje. Gospodinjina mati je komaj boleno deklico in 5letnega otroka rešila. V Škrinjarskem vrhu fare sv. Vrbana nad Ptujem so 3 posestniki pogoreli.

(Zločini). Ana Krulčeva v Novi vesi pri Celji umorila je svoje dete, lovski tat L. Šibila je v Zlakah pri Sevnici hotel žandarja vstreliti pa k sreči ni zadel. Tatje so na Holmi pri Ormoži na večih mestih skušali vtrgati pa le enemu posestniku odnesli zabelo, meso in obleko. V Hotinji vesi je mizarju Krajneu tat kravo ukradel pa le do Slovenske vesi gnal, kder jo strahu pred patrolo pusti in zbeži. Prišel je prepozno do broda.

(Nova pošta) v Hočah velja za občine: Hoče, Pohorje, Pivola, Rogoza, Razvanje, sv. Janž na Dravskem polji, Stara ves, Zlatičja ves, Loka, Rešje, sv. Miklauž, Skoke, Dobrova, Bohova.

(Deželne volitve) bodo za kmete 15., za mesta 17. za veleposestvo 19. julija.

(Grozna ploha) vlila se je 21. p. m. nad občine Sevniške, sv. Lovrenške fare in Device Marije v puščavi. Drava je več ur valila velike hlode in drevesa. V Repičevem grabnu je cesta popolnem razdrena.

(Umrli) je okrajni sodnik ljutomerski g. Piringer.

(Bresteniški Wiesthaler) je pred Kamško cerkvo pograbil kmeta Rebernika in mlinarja Oplankovega ter v Gradec k šulvereinu zavlekel, kder so jih Nemci imeli za: „weh- und demüthige windische Bettler! Oj sramota! Prav je imela Oplankova žena, ki se je jokala sama od cerkve domov gredé. Iz Ribnice sta v Gradec šla zijat Petrun in Zapečnik.

(Ribniški krajni šolski svet) je uže v šulvereinskem košu, 1. jun. je privolil v ponemčurjenje slovenske dece ravno med sv. mešo, da niso mogli narodnjaki kseji. Oj kako grdo je to!

(Girstmajerjev revident Hotze) po Slov. goricah rogovoli in posebno rad na duhovščino, sv. vero, Slovence, poslance psuje. Čujemo da ga mislijo duhovniki tožiti.

(V Konjicah) sta dva narodnjaka surovega vatlerčeka, ker je preveč na Slovence psoval, iz krčme na hlad djala. Na to pa gre mlada koprivica legat v nemške časnike, da bi uže skoraj Bismark moral priti na pomoč.

(Č. g. Jož. Sorglecher) preseli se kot župnik v Loko ob Savi, č. g. F. Ferk postal je župnik pri sv. Marjeti na Pesnici.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali č. gg. Cajnker 70 fl. (ustn. in letn. dpl.), Plaskan 5 fl. (ustn. in letn. dpl.), Šijanec Al. 11 fl., Petan 4 fl., Nachtigal 5 fl., Hajšek Ant. 1 fl. in Wolf 1 fl.

Loterijne številke:

V Gradci 31. maja 1884: 25, 80, 85, 42, 82
Na Dunaji „ „ 79, 43, 70, 38, 18

Prihodnje srečkanje: 14. junija 1884.

Prostovoljna prodaja lepega kmečkega zemljišča.

1. Prelepo kmečko zemljišče v Lipi nad Frankolovem pri Celji z lepo hišo, kozolci, hlevi in pa s 50 orali zemlje, od ktere je okoli 22 oralov njiv in travnikov in 3 orale krasnega vinograda se proda pod roko.

2. Zemljišče v Lindeku pri Frankolovem s poslopji, okoli 40 oralov zemlje, med tem blizo 8 oralov njiv in travnikov.

Natančneje se zvé pri gospodu

Dr. Josipu Serneč,
v Celji.

Velik travnik na prodaji.

Meri 4 orale 225 □ klfr. in raste 200 centov živinske krme na leto; leži pri dobrem poti pod katst. občino Cigonca Zigelstadt blizu Sl. Bistrice, Cena 1050 gld. Dajem ga tudi v najem na več let. Prodam ga zaradi tega, ker je meni jako odročno.

Več poizve se pri lastniku

Franci Jazbec

posestniku v Ješenci pošta Kranichsfeld.

Zaloga

zlatnine in srebernine.

Čast. p. n. občinstvo storim pozorno na svojo

zalogo zlatnine in srebernine,

ter priporočam posebno: naprsnice (broše), naročnice, naprstke, kambice (obročke za ključce), jedilno orodje za odrasle in otroke, zajemnice za smetano in juho, cedila za čaj, kleščica za sladkor, obročke za obrisala, kozarčke za jajca, solenke, skledice za sadje in sladkor, goršičnice, tabakire, srebernine in zlato svetinje, obročke iz granata, zlata in srebra, nallšpane naročnice, zlato naušesnike in naušesnice, zlato in demantne prstane, zlato in srebrne verižice za gospe in gospé, križice iz zlata in srebra i. t. d.

Vse najnovejšega dela in na poljubno izbiro.

V zalogi imam tudi

raznovrstne stvari iz novega najlepšega srebra vse s kolkom poroštva, ki so tudi za vezila prikladne.

Naznanjam tudi, da sprejemam vsa popravila, spadajoča v moj posel graviranje (vrezovanje) in pozlačenje v ognju.

Dragotine, staro zlato in srebro kupujem ali zamenjavam.

Naročila od zunaj se takoj izvršujejo.

Henrik Schön-ov naslednik

V. SEILER

juvelir, zlatar in srebernar
v Mariboru.

Oznanilo

zadevno štipendije na deželjske, štajerske, kmetijske šoli v Grottenhofu blizu Gradea s početkom šolskega leta 1884/5 pravi, da naj prošniki osebno prošnje vložijo pri šolskem ravnateljstvu konči do 31. julija 1884. Več v „Slov. Gosp.“ šte. 18.

V Gradci dne 16. aprila 1884.

2—2

Deželni odbor štajerski.

Kisla voda.

Jaz podpisani priporočujem za sedanji čas svojo izvrstno kisko vodo (Sauerbrunn) v Rogatskem okraji.

En zaboj s 25 velikimi steklenicami velja loco Poličane 3 fl. 50.

Naročbe se naj pošiljajo na moj napis

France Johanus,

2—3

Slatina pri Rogateu. (Rohitsch.)

Priden sodarski učenc

se takoj sprejme pri

Felix Schmidl,

sodar

v koroški ulici 18 v Mariboru. 1-3

Razglas.

Pri županstvu Marija-Gradec poleg Laškega (Tüffer) razpisana je služba občinskega tajnika z mesečno plačo 20 gld. a. v. in s prostim stanovanjem.

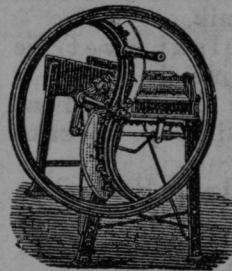
Zahteva se popolna zmožnost slovenščine, ter slovensko uradovanje.

Prošnje naj se vpoložijo do 29. junija t. l. pri omenjenem županstvu.

Županstvo Marija-Gradec poleg Laškega
dne 19. maja 1884.

Klezin,
župan.

2—3

JANEZ DANGL

v Gleisdorfu,

Steiermark.

priporoča mlatilnice ročne pa tudi z vlačilom, vsakovrstne pa rezne mašine za slamo, posebno izvirne Excentrice-mašine; 14 dni na poskušnjo, plačilo v obrokih, cenilniki brezplačno. 2-3

Dunajski centralni živinski sejmi pri sv. Marku.

Dunajska živinska- in mesarsko-sejmska kasa pri sv. Marku

oskrbuje naročeno prodavanje za Dunajski živinski sejem doposlane živali po zapriseženih sejmskih agentih.

Sejmi so za goveda vsaki pondeljek, za svinje v torek, za ovce in teleta pa v četrtek.

Živo živino naj tako določijo, da pride sem 2 ali saj 1 den pred vsakim sejmom. Vožnina, plača za krmo, sejmčina, agentnina zaračuni se določijo po izvirnih cenah.

Pošiljatvam se napiše in dodane adresa: „**Wiener Vieh- und Fleischmarkt-Cassa St. Marx**“.

Prodajalnine računni ona od goveda $\frac{3}{10}\%$ od drugih žival $\frac{6}{10}\%$ od spečanih denarjev za prodano živinče.

Vsem naročilom ustreza se najsolidneje in dajejo pojasnila najuljudneje.

1—3